

SITUACIÓ DE LA LLENGUA
Període 1939-1983
Taula esquemàtica

USOS FORMALS I PÚBLICS

1939-1983

Autèntic genocidi cultural i lingüístic. Abans de la fi de la guerra ja s'havien pres mesures contra el català. La llengua catalana queda totalment prohibida en tots els actes públics o oficials. La llengua va ser exclosa de l'Administració, de l'ensenyament, dels mitjans de comunicació, dels espectacles, dels rètols dels edificis, dels comerços... Mitjançant lleis i decrets, però també per la força. El franquisme va forçar a l'exili 100.000 catalans. D'altres van viure un exili interior, sectors resistents que lluitaven per evitar un trencament total de la producció cultural en català. L'Església primer s'alinea amb el règim i, més tard, acabarà esdevenint un focus de resistència i de recuperació del català. Interiorització resignada de la claudicació i de l'autocensura.

La dictadura va procurar que l'ús del català s'associés a contextos informals, folklòrics, deslligant-la dels corrents de la cultura universal. Va estigmatitzar la llengua qualificant-la de "dialecto" o de "lengua regional", situant-la com la llengua de segona en el seu propi territori. Es produeix un abandonament de l'idioma per part de les classes dirigents. Escriptors significats adopten el castellà com a llengua d'expressió literària.

L'arribada d'immigració de llengua majoritàriament castellana, no fa més que accentuar el problema del bilingüisme social (diglòssic especialment al País Valencià i a les Illes) que encara va deixar el català en una situació més desfavorable. El castellà va esdevenir la llengua usada en tots els registres i àmbits, i en totes les funcions. Premsa totalment en castellà fins a l'any 1976 que apareix l'*Avui*. La ràdio pràcticament en castellà fins als anys setanta. L'aparició de noves tecnologies i de nous mitjans de comunicació, com va ser la televisió, aconseguen fer arribar el castellà a sectors fins aquell moment poc permeables a la influència d'aquest idioma i perpetua la distribució diglòssica de llengües i funcions. Sobretot la televisió (pràcticament en castellà fins l'aparició de TV3, l'any 1983), que va provocar que el castellà s'introduís dins de les llars i afavorís la situació diglòssica que ja es vivia.

Els usos formals i públics comencen a normalitzar-se amb la democratització de l'Estat i l'aprovació dels diferents estatuts d'autonomia que permeten que el català incrementi la seva presència en diferents àmbits com l'ensenyament, la vida pública i els mitjans de comunicació. Situació molt diferent a cada territori lingüístic. Greu la situació del País Valencià.

SITUACIÓ DE LA LLENGUA
Període 1939-1983
Taula esquemàtica

USOS INFORMALS I PRIVATS

El clima repressiu redueix la comunicació en català i condiona les conductes lingüístiques interpersonals. El país viu un procés de substitució cultural i lingüística. La repressió en l'ús oral és pràcticament impossible de dur a terme. Malgrat tot, el català, com a llengua de la privacitat i oral, continua conservant-se per bona part de la població. La transmissió generacional continua i queda garantida. De totes maneres, hi ha moltes sancions a particulars pel sol fet d'expressar-se en català.

L'Església, sobretot a partir del Concili Vaticà II, esdevé un àmbit d'ús per a la llengua catalana. A partir dels anys 70-80, fenòmens com el de la Nova Cançó o l'aparició de ràdio i televisió en català faran que el català sigui present en àmbits on mai fins llavors havia pogut arribar.

El fet immigratori augmenta la situació diglòssica que ja es vivia, canvia la fesomia geolingüística del país i fa augmentar l'ús del castellà en els nivells més quotidians i informals. Els catalanoparlants passen a ser els únics bilingües del país. El franquisme ajuda a intensificar la pèrdua del sentiment de pertinença a una única comunitat cultural i lingüística.

La situació al País Valencià és particularment difícil a causa d'una situació que depassa els límits lingüístics.

A les Illes, si bé factors com el turisme han influït de manera negativa en l'ús de la llengua, els usos informals i privats es troben força garantits.

A l'Alguer s'accentua el procés d'italianització; a la Catalunya Nord el català ha quedat reduït, pràcticament, a la condició de llengua rural de les generacions adultes. A la França hi ha una gran vitalitat de la llengua catalana en els usos informals i privats.

SITUACIÓ DE LA LLENGUA
Període 1939-1983
Taula esquemàtica

CAUSES I FETS HISTÒRICS

La Guerra Civil i la consegüent postguerra desencadena una etapa de dura repressió contra la llengua i la cultura catalanes. Els primers anys del franquisme i fins al final de la Segona Guerra Mundial es produeix una persecució política del català com mai s'havia viscut fins aleshores. Tot queda sotmès a una única i centralista visió de signe castellà. A partir de 1947, hi ha una tímida obertura del règim cap a l'exterior que comporta també una certa obertura política que permetrà avançar de manera lenta en la recuperació d'espais per a la llengua catalana. Catalunya rep, durant el període 1961-1975, una allau de gent immigrada que modifica el sistema de comunicació lingüística en els territoris de parla catalana.

Els canvis profunds que viu l'Europa occidental durant les dècades dels seixanta i setanta produiran una transformació social accelerada que comportarà importants canvis socioculturals. La dècada dels setanta comportarà desitjos de democratització que cristal·litzaran durant l'època de la transició en l'aprovació de la Constitució espanyola i dels diferents estatuts d'autonomia per a les comunitats catalanoparlants. S'instal·la un nou marc jurídic que permet, amb diferències importants a cada territori, la recuperació sociopolítica de la llengua catalana.